

Tämän päivän mediamaailmaa koskettava keskustelu siirtymisestä ”totuuden jälkeiseen aikaan” merkitsee sitä, että tosiasiat ovat menettäneet merkityksensä. Tunteisiin ja suoranaisiin valheisiin perustuvat mielipiteet syrjäyttävät faktat. Tosiasioiden sijaan voidaan esittää ”vaihtoehtoisia faktoja”.

Totuuden rinnalla kriittisyys kohdistuu myös tiedon luonteeseen. Kreikkalainen filosofi Platon luonnehti aikanaan tietoa totuudenmukaiseksi ja hyvin perustelluksi uskomukseksi. Ongelmana siinä on nimenomaan todenmukaisuus. Tiedon välttämätön ehto on perusteltavuus, mutta entä todenmukaisuus?

Totuuden jälkeinen aika nähdään mahdollisuutena journalismille. Kriittiseen medialukutaitoon perustuvalla faktoiltaan pitävällä analyysillä on tilausta. Sanotaan, että ”totuus ei pala tulesakaan, mutta vaihtoehtoinen fakta sen sijaan saattaa leimahtaa”.

Syvimmiltään Jumalan olemuksen perustava ilmaus on totuus. Psalmin sanoin ”Hän on suuri totuudessa”. Koska Jumalan olemus ja Jumalan ilmoitus sanassa on totuus, tulee ihmisten pyrkiä totuuteen ”salatuimpaan saakka”. Se merkitsee aitoutta ja vilpittömyyttä suhteessa Jumalaan, mutta myös ihmisten välisisissä kanssakäymisissä ja toiminnoissa.

Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa Jumalan totuus tuli lihaksi ja vereksi keskuuteemme. Syntien anteeksianto ja pelastuminen on totuuden tuntemista. Jeesus itse sanoo, että hän on ”tie, totuus ja elämä”. Jeesuksen sanassa pysyvinä me tulemme tuntemaan totuuden ja totuus tekee meidät vapaaksi.

Luukkaan evankeliumissa Jeesuksen sanoo sanat ”kukaan ei ole profeetta omalla maallaan”. Se merkitsee usein sitä, että me emme halua kuulla olevamme köyhiä ja sokeita. Syntisinä ja heikkoinakaan me emme halua kuulla jonkun sanovan sitä meille selvin sanoin. Me kaihdamme ajatusta Jumalan ilmoituksen totuudellisuudesta ja siitä, että jäljelläkin ovat Jumalan sanat ja lupaukset vielä toteutuvat.

Siinä mielessä syntiinlankeemuksen jälkeinen aika ei ole tuonut eteemme merkittäviä muutoksia. Mutta on mielenkiintoista, että juuri tällä hetkellä totuudenmukaisuutta erityisellä tavalla peräänkuulutetaan.

Miten ”totuuden jälkeinen aikamme” suhtautuu Jumalan totuuteen? Totuuden vastaisena vaihtoehtoisille faktoille rakentuva elämä ei johda lopulta toivottuun tulokseen. Aikanaan Jeesus ajettiin pois kaupungista ja elämästä. Tänäkin päivänä elämään liittyvä toivo halutaan rakentaa usein omien tunteidemme ja aivoituksiemme varaan.

Syvästi kaipaamamme toivo ei löydy itse asettamistamme päämääristä sen enempää kuin ympärillä olevista tapahtumista. Viime päivinä suru ja järkytys ovat hallinneet mieliämme pohjiin saakka. Pahuuden juuret ovat syvällä ja yritykset niiden kitkemiseen vaativat yhä suurempia ponnisteluja ja voimavaroja. Meidän ei kuitenkaan tule vaipua epätoivoon.

Syvimmiltään toivomme perustuu etsikon aikaan, siihen, että Jumala tulee luoksemme. Jumalan tulo elämäämme merkitsee totuuden murtautumista siihen maaperään, jossa olemme ja elämme. Syntienanteeksianto johtaa meidät ikuisen toivon tielle. Totuus tekee meidät vapaaksi.